

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2002 TALOUSARVIOESITYKSEN
(HE 115/2001 vp) TÄYDENTÄMISESTÄ

Viitaten tämän esityksen yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,
että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn täydentävän esityksen hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2002.

Helsingissä 16 päivänä marraskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

YLEISPERUSTELUT

Yhteenveto

Eduskunnalle annetaan vuoden 2002 talousarvioesitystä (HE 115/2001 vp) täydentävä hallituksen esitys. Hallituksen esitys vuoden 2002 talousarvioksi annettiin eduskunnalle 4.9.2001, eikä valtiovarainvaliokunta ole vielä antanut siitä mietintöään.

Täydentävään esitykseen sisältyy tuloarvioiden nettolisäyksiä 62 milj. euroa ja hallinnonalojen määrärahojen nettolisäyksiä yhteensä 258,9 milj. euroa. Valtionvelan vähentämisen pääluokkaan ehdotetaan 196 milj. euron vähennystä nettokuoletuksiin.

Taulukko 1. Kansantalouden kehitys

	1998	1999	2000*	2001**	2002**
Bruttokansantuote käyvin hinnoin, mrd. e	116,0	120,5	131,7	136,1	139,8
Bruttokansantuote, määrän muutos, %	5,3	4,0	5,7	0,6	1,6
Työttömyysaste, %	11,4	10,2	9,8	9,2	9,4
Työllisyysaste, %	64,1	66,0	66,9	67,5	67,3
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,4	1,2	3,4	2,7	1,7
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	4,8	4,7	5,5	5,0	5,0

Kansainvälinen talouskehitys on heikentynyt tuntuvasti viime vuoden syksystä lähtien, ja syyskuisen terrori-iskun jälkeen näkyvät ovat entistä epävarmemmat. Kansainvälisessä kysynnässä tapahtuneet muutokset ovat tuntuneet viennin välityksellä nopeasti myös Suomen taloudessa; kuluvan vuoden alkupuolella kokonaistuotanto laski, kun vienti ja sen seurauksena teollisuustuotanto kääntyivät supistumaan. Kokonaistuotannon väheneminen on kuitenkin ilmeisesti jäämässä lyhytaikaiseksi, sillä tuotanto näyttää kääntyneen nousuun jo kesällä. Kokonaistuotannon kasvu jää tänä vuonna kuitenkin selvästi pienemmäksi kuin aiemmin arvioitiin, noin puoleen prosenttiin.

Ensi vuonna kansainvälisen talouden odotetaan elpyvän, voimakkaammin tosin vasta vuoden jälkipuoliskolla. Kun vienti ei enää supistu ja kotimainen kysyntä lisääntyy hieman nopeammin kuin tänä vuonna, kokonaistuotannon odotetaan lisääntyvän ensi vuonna 1½ % — tämä on prosenttiyksikön vähemmän kuin aiemmassa enusteessa arvioitiin. Talouskasvun hitauden vuoksi työpaikkoja syntyy vähän ja työttömyysaste nousee tämänvuotista korkeammaksi, keskimäärin 9,4 prosenttiin. Kansantalouden tilinpidon mukainen valtiontalouden ylijäämä supistuu pieneksi tulojen heikon kehityksen ja menojen kasvun vuoksi; finanssipolitiikka tukee talouskasvua.

Taulukko 2. Julkinen talous

	1998	1999	2000	2001	2002
Julkkiset menot, % BKT:sta	53,2	52,2	48,7	49,1	49,5
Veroaste ¹⁾	46,1	46,2	46,9	45,0	43,6
Julkkisyhteisöjen rahoitusjäämä, % BKT:sta	1,3	1,9	6,9	4,7	2,6
— valtionhallinto	-1,5	-0,7	3,5	1,9	0,3
— paikallishallinto	-0,3	-0,3	0,1	-0,2	-0,3
— työeläkelaitokset	3,2	2,8	3,1	2,9	2,7
— muut sosiaaliturvarahastot	-0,1	0,1	0,2	0,0	-0,2
Julkkisyhteisöjen velka					
— mrd. euroa	56,6	57,0	58,0	58,2	60,0
— % BKT:sta	48,8	47,3	44,0	42,7	42,9
Valtionvelka					
— mrd. euroa	69,8	68,1	63,4	61,0	61,2
— % BKT:sta	60,2	56,5	48,2	44,8	43,7

¹⁾ Kansantalouden tilinpidon mukaiset verot ja sosiaaliturvamaksut prosentteina BKT:sta

Tulo- ja varallisuusverotuoton arvioidaan kasvavan 350 milj. eurolla aiemmasta arviosta. Nousu johtuu pääasiassa siitä, että arvioitua suurempi osuus vuoden 2001 yhteisöverosta kertyy toteutuneiden erityisten yritysjärjestelyjen vuoksi vuoden 2002 puolella. Lisäksi arviossa on huomioitu heikentynyt talousennuste. Arvonlisäverotuoton arvioidaan laskevan 300 milj. eurolla aiemmin arvioidusta toteutuneiden tietojen ja kotimaisen kysynnän ennusteiden alenemisen vuoksi.

Työvoimapolitiikan aktiivisten toimenpiteiden määrää ehdotetaan lisättäväksi 3 000 henkilöllä. Lisäyksen kustannusvaikutus on 29 milj. euroa. Talousennusteen heikentymisen johdosta työttömyysturvamäärärahoihin ehdotetaan yhteensä 89,7 milj. euron lisäystä. Indeksikorotuksen tarkentumisen ja kansantalouden palkkasumman kehityksen arvion muuttumisen johdosta eläkemenojen rahoitukseen ehdotetaan yhteensä 13 milj. euron lisäystä.

Työttömyysturvan peruspäivärahaan, työmarkkinatukeen, koulutustukiin ja koulutuspäivärahoihin sekä ansiosidonnaisen työttömyysturvan perusosaan ehdotetaan 0,84 euron (5 markan) tasokorotusta 1.3.2002 lukien. Yhdessä lakisääteisen 0,55 euron (3,27 markan) indeksitarkistuksen kanssa työttömyysturvan peruspäiväraha nousee noin 8 markalla. Päivärahojen tasokorotuksen arvioidaan lisäävän valtion menoja vuonna 2002 perusturvan osalta 31,1 milj. eurolla ja ansioturvan osalta 19,3 milj. eurolla. Vuositasolla korotus lisää valtion menoja yhteensä 67,6 milj. eurolla.

Tuloarvioiden muutokset

Määrärahojen muutokset

Ulkoasiainministeriön hallinnonalalla lähialueyhteistyömäärärahaan ehdotetaan lisäystä Suomen maksuosuutena Pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuusrahasolulle vuoden 2001 toiseen lisätalousarvioesitykseen sisältyneen valtuuden johdosta.

Sisäasiainministeriön hallinnonalalla kuntien yhdistymisavustusten ja kuntajaon momentille ehdotetaan enintään 5 milj. euron valtuutta sitoutua maksamaan vuoden 2002 aikana tehtäviin ja vuoden 2003 alussa voimaan tuleviin kuntajaon muutoksiin liittyvää investointi- ja kehittämishankkeiden tukea.

Valtiovarainministeriön hallinnonalalla ehdotetaan valtioneuvostolle oikeutta myöntää Suomen Vientiluotto Oy:lle valtion omavelkaisia takauksia vastavakuutta vaatimatta yhteensä enintään 150 milj. euron suuruisen luotonoton vakuudeksi. Lisäksi ehdotetaan valtuutta Pohjoismaiden Investointipankin myöntämien tai takamien ympäristöinvestointilainojen valtioneuvoston korotukseen 36,6 milj. eurolla. Korotus liittyy Pohjoismaiden ministerineuvostossa käsiteltävänä olevan ympäristöinvestointihankkeita koskevan lainajärjestelmän (MIL) korottamiseen. Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön peruspääomaa on tarkoitus korottaa vuosien 2002—2007 aikana 40 milj. eurolla. Valtioneuvostolle ehdotetaan valtuutta sitoutua Suomen osalta yhteensä enintään 7,4 milj. euron korotukseen.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla merenkulkulaitoksen toimintamenoihin ehdotetaan 841 000 euron vähennystä, mikä aiheutuu monitoimimurtajan talvikauden vuokraustuloista.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla valtion osuuteen sairausvakuutuslaista johtuvista menoista ehdotetaan 25 milj. euron lisäystä, joka aiheutuu lääkemenoarvion lisäyksestä ja työnantajan vakuutusmaksutuottoarvion alentumisesta sekä kansantalouden palkkasumman kasvuarvion alentumisesta.

Ympäristöministeriön hallinnonalalla pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien uusien asuntoalueiden rakentamiskelpoiseksi saattamista edistetään ottamalla käyttöön määräaikainen hankekohtainen kunnallistekniikan rakentamisavustus.

Valtionvelan korkoihin ehdotetaan 24 milj. euron lisäystä vuoden 2001 nettokuoletusten supistumisen johdosta.

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotetut määrärahojen muutokset jakaantuvat eri pääluokkiin seuraavasti:

Pääluokka	Hallituksen esitys talousarvioksi e	Täydentävä esitys e	Yhteensä e
21. Tasavallan Presidentti	6 412 000	-	6 412 000
22. Eduskunta	101 817 000	-	101 817 000
23. Valtioneuvosto	36 939 000	-	36 939 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	709 289 000	937 000	710 226 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	564 182 000	-	564 182 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 303 518 000	-	1 303 518 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	1 715 516 000	-96 000	1 715 420 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	5 682 276 000	6 665 000	5 688 941 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	5 466 390 000	-	5 466 390 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 466 287 000	471 000	2 466 758 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	1 311 728 000	-819 000	1 310 909 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	874 887 000	-22 000	874 865 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	8 003 969 000	119 400 000	8 123 369 000
34. Työministeriön hallinnonala	1 975 193 000	108 270 000	2 083 463 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	620 492 000	67 000	620 559 000
36. Valtionvelan korot	3 743 000 000	24 000 000	3 767 000 000
Yhteensä (pl. valtionvelan vähentäminen)	34 581 895 000	258 873 000	34 840 768 000
37. Valtionvelan vähentäminen	678 000 000	-196 000 000	482 000 000
Yhteensä	35 259 895 000	62 873 000	35 322 768 000

Käsiteltävänä olevat ja nyt arvioidut tuloarvioiden muutokset jakaantuvat eri osastoihin seuraavasti:

Osasto	Hallituksen esitys talousarvioksi e	Täydentävä esitys e	Yhteensä e
11. Verot ja veronluonteiset tulot	30 285 490 000	50 000 000	30 335 490 000
12. Sekalaiset tulot	4 024 434 000	11 976 000	4 036 410 000
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	817 374 000	-	817 374 000
15. Lainat	133 544 000	-	133 544 000
Yhteensä	35 260 842 000	61 976 000	35 322 818 000

TULOARVIOT

Osasto 11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

<i>01. Tulo- ja varallisuusvero</i>			
Momentille arvioidaan kertyvän			rempi osuus verovuoden 2001 yhteisöverosta
13 016 500 000 euroa.			kertyy toteutuneiden erityisten yritysjärjestely-
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talous-			jen vuoksi vuoden 2002 puolella.
arvioesityksen momentin päätösosan.			
Lisäys 350 000 000 euroa talousarvioesityk-		2002 talousarvio	13 016 500 000
sen 12 666 500 000 euroon nähden aiheutuu		2001 talousarvio	12 566 160 926
vuoden 2000 verotuksen valmistumisesta saa-		2001 I lisätalousarvio	874 577 218
duista tiedoista sekä siitä, että arvioitua suu-		2000 tilinpäätös	13 787 971 060

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

<i>01. Arvonlisävero</i>			
Momentille arvioidaan kertyvän			heutuu lähinnä kotimaisen kysynnän kehityk-
9 893 700 000 euroa.			sestä.
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talous-			
arvioesityksen momentin päätösosan.		2002 talousarvio	9 893 700 000
Vähennys 300 000 000 euroa talousarvio-		2001 talousarvio	10 015 591 021
esityksen 10 193 700 000 euroon nähden ai-		2000 tilinpäätös	9 470 090 690

Osasto 12 SEKALAISET TULOT

26. Sisäasiainministeriön hallinnonala

<p>98. Euroopan aluekehitysrahastosta saavat tulot</p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän 181 757 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.</p> <p>Lisäys 12 027 000 euroa talousarvioesityksen 169 730 000 euroon nähden aiheutuu vuo-</p>	<p>den 2001 toisessa lisätalousarvioesityksessä tehdyistä päätöksistä.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">181 757 000</td> </tr> <tr> <td>2001 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">120 859 844</td> </tr> <tr> <td>2000 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">64 014 613</td> </tr> </table>	2002 talousarvio	181 757 000	2001 talousarvio	120 859 844	2000 tilinpäätös	64 014 613
2002 talousarvio	181 757 000						
2001 talousarvio	120 859 844						
2000 tilinpäätös	64 014 613						

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

<p>73. Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen tulot</p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän 7 176 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.</p> <p>Määrärahan vähennys 51 000 euroa talousarvioesityksen 7 227 000 euroon nähden aiheu-</p>	<p>tuu talousarvion ulkopuolisen rahoituksen tuloutuksesta momentille 30.73.21.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">7 176 000</td> </tr> <tr> <td>2001 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">6 725 835</td> </tr> <tr> <td>2000 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">6 018 368</td> </tr> </table>	2002 talousarvio	7 176 000	2001 talousarvio	6 725 835	2000 tilinpäätös	6 018 368
2002 talousarvio	7 176 000						
2001 talousarvio	6 725 835						
2000 tilinpäätös	6 018 368						

M Ä Ä R Ä R A H A T

Pääluokka 24 ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

<i>21. Toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	(EUE) perustetun apulaissotilasedustajan viran
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 151 049 000 euroa.	palkkaus- ja muiden menojen siirrosta momentilta 27.10.21.
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin ensimmäisen kappaleen.	
Lisäys 96 000 euroa talousarvioesityksen 150 953 000 euroon nähden aiheutuu Suomen Euroopan unionin pysyvään edustustoon	
	2002 talousarvio 151 049 000
	2001 talousarvio 141 345 974
	2001 I lisätalousarvio 1 705 762
	2000 tilinpäätös 137 330 992

50. Lähialueyhteistyö

<i>66. Lähialueyhteistyö</i> (siirtomääräraha 3 v)	Lisäys 841 000 euroa talousarvioesityksen
Momentille myönnetään 35 320 000 euroa.	34 479 000 euroon nähden aiheutuu Suomen maksuosuudesta Pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuusrahas- talle vuoden 2001 toiseen lisätalousarvioesitykseen sisältyneen 6 728 000 euron valtuuden johdosta.
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.	

Valtuuksien perusteella tehdyistä ja tehtävistä myöntöpäätöksistä arvioidaan aiheutuvan menoja seuraavasti (milj. euroa):

	2002	2003	2004	2005-
Vuonna 1996 myönnetyt valtuudet	3,5	3,5	3,5	2,6
Vuonna 1998 myönnetyt valtuudet	0,7			
Vuonna 1999 myönnetyt valtuudet	6,4			
Vuonna 2000 myönnetyt valtuudet	2,2	6,5		
Vuonna 2001 myönnetyt valtuudet	8,4	8,4	8,4	
Vuonna 2002 myönnetyt valtuudet	-	9,2	9,2	8,5
Yhteensä	21,2	27,6	21,1	11,1

2002 talousarvio	35 320 000
2001 talousarvio	31 114 766
2001 I lisätalousarvio	84 094
2000 tilinpäätös	30 442 015

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

22. Suomalaisten rauhanturvajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Käyttösuunnitelma:	e
1. YKSO:n menot (UNFICYP-operaatio) 30.6.2002 asti	100 000
2. Etiopia-Eritrean osaston menot (UNMEE-operaatio) 31.3.2002 asti	54 000
3. SOBH:n menot (SFOR-operaatio) 30.6.2002 asti	2 362 000
4. Suomen Kosovon pataljoonan menot (KFOR-operaatio) 30.6.2002 asti	17 940 000
5. Yhteiset menot	1 921 000
6. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin tai niiden jatkamiseen	20 565 000
7. Varalla mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin	7 806 000
Yhteensä	50 748 000

Selvitysosa: Oheinen käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin käyttösuunnitelman.

Momentin käyttösuunnitelman muutos aiheutuu Bosnia-Hertsegovinassa SFOR-operaatioissa toimivan Suomen CIMIC-osaston vahventamisesta 25 upseerilla vuoden 2001 toisessa lisätalousarvioesityksessä tehdyn päätöksen johdosta. Muutoksesta 715 000 euron lisäys kohdistuu käyttösuunnitelman kohtaan 3. SOBH:n menot (SFOR-operaatio) 30.6.2002 asti ja 715 000 euron lisäys kohtaan 6. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin tai niiden jatkamiseen ja vastaava 1 430 000 euron vähennys käyttösuunnitelman kohtaan 7. Varalla mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin.

2002 talousarvio	50 748 000
2001 talousarvio	51 265 194
2001 I lisätalousarvio	3 027 383
2000 tilinpäätös	60 733 257

Pääluokka 26
SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

97. Avustukset kunnille

32. Kuntien yhdistymisavustukset ja kuntajako (arviomääräraha)

Vuoden 2002 aikana tehtävien ja vuoden 2003 alussa voimaan tulevien kuntajaon muutosten yhteydessä voidaan sitoutua maksamaan vuonna 2003 investointi- ja kehittämishankkeiden tukea enintään 5 046 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmanneksi kappaleeksi.

Päätösosan täydennys on tarpeen, jotta vuoden 2003 alussa voimaan tuleviin kuntajaon

muutoksiin liittyviin tukipäätöksiin voidaan sitoutua jo vuonna 2002.

Investointi- ja kehittämishankkeiden tukea koskevan sitoutumisvaltuuden perustana olevan arvion mukaan vuoden 2002 aikana tehdään enintään kolme tukeen oikeuttavaa kuntajaon muutosta.

2002 talousarvio	6 365 000
2001 talousarvio	7 484 363
2000 tilinpäätös	54 929

Pääluokka 27 PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustusministeriö

<p>21. <i>Toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään 11 109 000 euroa. Puolustusministeriön uudelleenorganisointiin liittyen ministeriöön voidaan perustaa 1.1.2002 lukien hallintojohtajan virka (A30) ja lakkauttaa 1.12.2002 lukien kiinteistö- ja ympäristöosaston osastopäällikkönä toimivan hallitusneuvoksen (A32) virka.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja toinen kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmanneksi kappaleeksi. Hallintojohtajan viran perustaminen toteute-</p>	<p>taan lakkauttamalla avoinna olevia ministeriön virkoja, joten virkajärjestelyistä ei aiheudu määrärahan tarvetta.</p> <p>Lisäys 67 000 euroa talousarvioesityksen 11 042 000 euroon nähden aiheutuu yhden viran palkkausmenojen siirrosta momentilta 27.10.21.</p>								
	<table border="0"> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">11 109 000</td> </tr> <tr> <td>2001 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">9 050 361</td> </tr> <tr> <td>2001 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">171 552</td> </tr> <tr> <td>2000 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">9 085 512</td> </tr> </table>	2002 talousarvio	11 109 000	2001 talousarvio	9 050 361	2001 I lisätalousarvio	171 552	2000 tilinpäätös	9 085 512
2002 talousarvio	11 109 000								
2001 talousarvio	9 050 361								
2001 I lisätalousarvio	171 552								
2000 tilinpäätös	9 085 512								

10. Puolustusvoimat

<p>21. <i>Puolustusvoimien toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 130 789 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.</p> <p>Vähennys talousarvioesityksen 1 130 952 000 euroon nähden on 163 000 euroa. Vähennyksestä 96 000 euroa aiheutuu Suomen Euroopan unionin pysyvään edustus-</p>	<p>toon (EUE) perustetun apulaissotilasedustajan viran palkkaus- ja muiden menojen siirrosta momentille 24.01.21 ja 67 000 euroa yhden viran palkkausmenojen siirrosta momentille 27.01.21.</p>								
	<table border="0"> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 130 789 000</td> </tr> <tr> <td>2001 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 006 041 142</td> </tr> <tr> <td>2001 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">20 172 460</td> </tr> <tr> <td>2000 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">954 588 083</td> </tr> </table>	2002 talousarvio	1 130 789 000	2001 talousarvio	1 006 041 142	2001 I lisätalousarvio	20 172 460	2000 tilinpäätös	954 588 083
2002 talousarvio	1 130 789 000								
2001 talousarvio	1 006 041 142								
2001 I lisätalousarvio	20 172 460								
2000 tilinpäätös	954 588 083								

30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta

22. Rauhanturvaamistoiminnan kalusto- ja hallintomenot (arviomääräraha)

Käyttösuunnitelma:	e
1. Sotilastarkkailijatoiminnan menot	3 117 000
2. YKSO:n menot (UNFICYP-operaatio) 30.6.2002 asti	18 000
3. Etiopia-Eritrean osaston menot (UNMEE-operaatio) 31.3.2002 asti	6 000
4. SOBH:n menot (SFOR-operaatio) 30.6.2002 asti	1 266 000
5. Suomen Kosovon pataljoonan menot (KFOR-operaatio) 30.6.2002 asti	8 040 000
6. Yhteiset menot	2 730 000
7. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	3 364 000
8. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen	9 341 000
9. Varalla mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin	828 000
Yhteensä	28 710 000

Selvitysosa: Oheinen käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin käyttösuunnitelman.

Momentin käyttösuunnitelman muutos aiheutuu Bosnia-Hertsegovinassa SFOR-operaatioissa toimivan Suomen CIMIC-osaston vahventamisesta 25 upseerilla vuoden 2001 toisessa lisätalousarvioesityksessä tehdyn päätöksen johdosta. Muutoksesta 378 000 euron lisäys kohdistuu käyttösuunnitelman kohtaan 4. SOBH:n menot (SFOR-operaatio) 30.6.2002 asti ja 378 000 euron lisäys kohtaan 8. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen ja vastaava 756 000 euron vähennys käyttösuunnitelman kohtaan 9. Varalla mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin.

2002 talousarvio	28 710 000
2001 talousarvio	21 311 092
2001 I lisätalousarvio	4 625 168
2000 tilinpäätös	31 236 339

Pääluokka 28 VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

07. Valtion maksamat eläkkeet ja korvaukset

<p><i>05. Vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet sekä kuntoutustuet (arviomääräraha)</i> Momentille myönnetään 2 637 190 000 euroa.</p>	<p>Lisäys 4 830 000 euroa talousarvioesityksen 2 632 360 000 euroon nähden aiheutuu indeksitarkistuksista.</p>							
<p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 637 190 000</td> </tr> <tr> <td>2001 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 506 403 755</td> </tr> <tr> <td>2000 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">2 368 261 001</td> </tr> </table>	2002 talousarvio	2 637 190 000	2001 talousarvio	2 506 403 755	2000 tilinpäätös	2 368 261 001	
2002 talousarvio	2 637 190 000							
2001 talousarvio	2 506 403 755							
2000 tilinpäätös	2 368 261 001							

80. Hallinnon uudistaminen ja eräät henkilöstöhallinnon tukitoimenpiteet

<p><i>20. Kehittämisen- ja koulutustoiminta (siirtomääräraha 2 v)</i> Määrärahasta saa käyttää enintään 1 608 000 euroa valtioneuvoston 26.5.2000 tekemässä periaatepäätöksessä tarkoitettuihin hankkeisiin, joiden tavoitteena on edistää yhteistoimintaa ja yhteisiä ratkaisuja sähköisen asioinnin ja tietoturvallisuuden kehittämisessä, julkisten hankintojen sähköistämässä ja julkisen sektorin tuottaman tiedon sähköisessä jakelussa. Määrärahaa saa käyttää enintään 336 376 euroa ohjelmistolisenssien hankintaan.</p>	<p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen. Talousarvioesityksessä on momentin määrärahaa siirretty valtiovarainministeriöön vuoden 2002 alusta perustettavan valtioneuvoston tietohallintoyksikön toimintamenoihin 410 000 euroa, koska osa tulevaisuushankkeista siirtyy toteuttavaksi uudessa tietohallintoyksikössä.</p>							
	<table border="0"> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">3 696 000</td> </tr> <tr> <td>2001 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">4 204 698</td> </tr> <tr> <td>2000 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">2 186 443</td> </tr> </table>	2002 talousarvio	3 696 000	2001 talousarvio	4 204 698	2000 tilinpäätös	2 186 443	
2002 talousarvio	3 696 000							
2001 talousarvio	4 204 698							
2000 tilinpäätös	2 186 443							

81. Eräät hallinnonaloittain jakamattomat menot

22. <i>Nettobudjetoitujen virastojen toiminnan kehittäminen</i> (kiinteä määräraha)	hallintokeskuksen ja Viestintäviraston kehittämisen investointien määräraharahatarpeen kasvusta.		
Momentille myönnetään 2 350 000 euroa.			
<i>Selvitysosa</i> : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.	2002 talousarvio		2 350 000
	2001 talousarvio		1 513 691
	2000 tilinpäätös		822 103
Lisäys 600 000 euroa talousarvioesityksen 1 750 000 euroon nähden aiheutuu Ajoneuvo-			

82. Korvaukset rahastoille ja rahoituslaitoksille

Valtioneuvosto oikeutetaan myöntämään Suomen Vientiluotto Oy:lle valtion omavelkaisia takauksia vastavakuutta vaatimatta yhteensä enintään 150 milj. euron suuruisen luotonoton tai vasta-arvoltaan saman suuruisen ulkomaan valuutan määräisen luotonoton vakuudeksi.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen lukuperusteluksi.

Suomen Vientiluotto Oy on valtion kokonaan omistama rahoitusyhtiö, joka myöntää lainoja suomalaisten vientiyrittäjien vientikauppojen ja projektiviennin rahoitukseen. Suomen Vientiluotto Oy hoitaa viennin rahoitusta yhteistoiminnassa pankkien kanssa. Yhtiö ei ota asiakkaistaan luottoriskiä, vaan sen myöntämät lainat ovat Finnvera Oyj:n tai pankkien takaamia. Viennin rahoitustarpeen arvioidaan vuonna 2002 kasvavan erityisesti telekommunikaatiohankkeissa. Suomen Vientiluotto Oy:n oman rahoituksen valtiontakauksiin vuonna 2002 ehdotetaan 150 milj. euron valtuus. Vuonna 2001 yhtiölle on myönnetty valtiontakaus 85 milj. USD:n luotolle.

84. Kansainväliset rahoitusosuudet

Valtioneuvosto oikeutetaan vastavakuuksia vaatimatta määrämillään ehdoilla korottamaan Pohjoismaiden Investointipankin myöntämien tai takaamien ympäristöinvestointilainojen maksamisen ja muiden sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi annettua omavelkaista valtiontakauksista enintään 53 200 000 euron määrään asti.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen lukuperusteluksi.

Pohjoismaiden ministerineuvostossa on käsiteltävänä Pohjoismaiden Investointipankin hallituksen esitys pankin ympäristöinvestointihankkeita koskevan lainajärjestelmän (MIL) korottamisesta nykyisestä 100 milj. eurosta 300 milj. euroon. Ympäristölainajärjestelmän enimmäismäärän kolminkertaistaminen nostaisi Suomen osuutta annettavista valtiontakauksista nykyisestä 16,6 milj. eurosta yhteensä 53,2 milj. euroon. Tämä olisi ympäristölainajärjestelmästä Suomelle aiheutuva enimmäisvastuu.

Vuonna 1996 perustetun ympäristölainajärjestelmän tarkoituksena on edistää Pohjoismaiden etujen mukaisia ympäristöhankkeita Pohjoismaiden lähialueilla. Korotustarve liittyy erityisesti Pietarin, Murmanskin alueen ja muun Luoteis-Venäjän tärkeiden ympäristöinvestointihankkeiden toteuttamiseen. Alueilla on runsaasti ympäristöongelmia varsinkin ilman ja vesien säästämisen sekä ydinreaktorijätteiden muodossa.

Suomi on pyrkinyt edistämään EU:n ja kansainvälisten rahoituslaitosten osallistumista lähialueyhteistyöhön. Tämä onkin toteutunut ja luonut aiempaa oleellisesti laajemmat rahoitusmahdollisuudet lähialueiden ympäristöinvestoinneille. Tähän liittyen esitetään momentilla 24.50.66 (Lähialueyhteistyö) määrärahoja Suomen maksuosuuteen Pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuusrahastoon. Rahoituksen painopiste siirtyy enenevästi lainarahoitukseen, jonka hyödyntämistä myös ympäristölainatakuilla helpotetaan. Samalla on tarkoitus korottaa Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön pääomaa momentilla 28.84.68.

Yhteensä Suomi rahoittaa lähialueiden ympäristöalan hankkeita vuonna 2002 suoraan budjet-tirahoituksella runsaalla 30 milj. eurolla. Lisäksi Suomi osallistuu EBRD:n, EU:n, EIP:n, Maailmanpankkiryhmän rahoituslaitosten, NEFCO:n, NIB:n sekä Pohjoismaiden ministerineuvoston toteuttamiin, takaamiin tai lainoittamiin ympäristöhankkeisiin lähialueillamme jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien kautta.

68. Suomen maksuosuus Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön pääomasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 235 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön peruspääoman korotuksen vuonna 2002 suoritettavan ensimmäisen erän maksamiseen. Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön peruspääoman korottamiseen saadaan sitoutua siten, että vuosina 2002—2007 yhtä suurina vuotuiserinä maksettava Suomen osuus korotuksesta on yhteensä enintään 7 400 000 euroa.

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan palautettavaksi talousarvioesitykseen.

Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön peruspääomaa on tarkoitus korottaa vuosien 2002—2007 aikana 80 milj. eurosta 120 milj. euroon, jotta yhtiön pitkän aikavälin pysyvät toimintaedellytykset voidaan turvata. Vuonna 2002 suoritetaan ensimmäinen maksuerä. Tavoitteena on, että korotuksen yhteydessä tehostetaan entisestään Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön yhteistoimintaa Pohjoismaiden Investointipankin kanssa, jonka ympäristölainajärjestelmä on tarkoitus määrältään kolminkertaistaa.

2002 talousarvio	1 235 000
2001 talousarvio	1 126 859
2000 tilinpäätös	1 120 300

Pääluokka 29
OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

90. Taide ja kulttuuri

32. Valtionosuudet ja -avustukset museoille
(arviomääräraha)

Määrärahasta saa käyttää enintään 252 270 euroa avustusten maksamiseen museoiden koelmatietojen siirtämiseksi elektroniseen muotoon.

Selvitysoasa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden ko. kappaletta on korjattu teknisesti siten, että kappaleen lopusta on poistettu teksti "ja valtakunnalliseen kulttuuriympäristöjen inventointiin".

2002 talousarvio	2 015 000
2001 talousarvio	1 887 741
2000 tilinpäätös	1 536 060

Pääluokka 30 MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Maa- ja metsätalousministeriö

21. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 650 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon Maatilatalouden kehittämisrahaston suorittamat maksut tutkimushankkeisiin.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toiseksi kappaleeksi.

Nykyiset toinen ja kolmas kappale siirtyvät kolmanneksi ja neljänneksi kappaleeksi.

Määrärahan muutos nettomäärärahaksi aiheutuu talousarvion ulkopuolisen tutkimusrahoituksen tuloutuksesta momentille.

2002 talousarvio	22 650 000
2001 talousarvio	29 804 582
2001 I lisätalousarvio	1 237 863
2000 tilinpäätös	25 467 016

14. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen

49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 27 499 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 589 000 euroa talousarvioesityksen 26 910 000 euroon nähden aiheutuu vuoden

2001 toiseen lisätalousarvioesitykseen sisältyvästä myöntämisvaltuuden korottamisesta.

2002 talousarvio	27 499 000
2001 talousarvio	26 910 068
2000 tilinpäätös	26 335 194

32. Metsäntutkimuslaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 35 627 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Määrärahan vähennys 67 000 euroa talousarvioesityksen 35 694 000 euroon nähden on siirtoa momentille 35.20.22 ja aiheutuu siitä, että luonnonsuojelualueiden hallinnan siirtoon liittyen Metsäntutkimuslaitoksesta siirrettävien voimavarojen määräksi on tarkentunut 521 107 euroa aiemman 454 107 euron sijasta.

2002 talousarvio	35 627 000
2001 talousarvio	34 821 124
2001 I lisätalousarvio	958 839
2000 tilinpäätös	33 738 162

72. Elintarvikevirasto

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 785 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon ulkopuolisten tahojen suorittamat maksut osarahoi-tettaviin tutkimushankkeisiin.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momen-tin päätösosan ja päätösosan toinen kappale li-

sätään talousarvioesityksen momentin päätös-
osan toiseksi kappaleeksi.

Määrärahan muutos nettomäärärahaksi ai-
heutuu talousarvion ulkopuolisen tutkimusra-
hoituksen tuloutuksesta momentille.

2002 talousarvio	4 785 000
2001 talousarvio	3 347 444
2001 I lisätalousarvio	367 491

73. Kasvintuotannon tarkastuskeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 637 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon ulko-
puolisten tahojen suorittamat maksut osarahoi-
tettaviin tutkimushankkeisiin.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momen-tin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja pää-tösosan toinen kappale lisätään talousarvioesi-
tyksen momentin päätösosan toiseksi kappaleeksi. Nykyinen toinen kappale siirtyy kolmanneksi kappaleeksi.

Määrärahan muutos nettomäärärahaksi sekä vähennys 51 000 euroa talousarvioesityksen 11 688 000 euroon nähden aiheutuu talousarvion ulkopuolisen tutkimusrahoituksen tulou-tuksesta momentille. Vastaava muutos on tehty momentilla 12.30.73.

2002 talousarvio	11 637 000
2001 talousarvio	11 102 085
2001 I lisätalousarvio	190 389
2000 tilinpäätös	10 175 370

Pääluokka 31 LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

24. Tiehallinto

21. *Perustienpito* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 603 585 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 22 000 euroa talousarvioesityksen 603 563 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että määrärahan mitoituksessa on vähennyksenä otettu huomioon 196 000 euroa seitsemän hen-

kilötyövuoden siirtona momentille 32.10.22 aiemman 218 000 euron ja kahdeksan henkilötyövuoden sijasta.

2002 talousarvio	603 585 000
2001 talousarvio	547 158 381
2001 I lisätalousarvio	5 213 825
2000 tilinpäätös	562 445 651

30. Merenkululaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 10 200 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 11 041 000 euroon nähden on 841 000 euroa, missä lisäyksenä on otettu huomioon bruttotulojen lisäys 3 364 000 euroa ja vähennyksenä bruttomenojen lisäys 2 523 000 euroa. Muutos aiheutuu monitoimimurtajan vuokrauksesta talvikaudeksi 2001—2002.

Vuoden 1991 ensimmäisessä lisämenoarviossa merenkululaitoksen momentin 31.30.70 perusteluissa on todettu, että vuoden 1993 alkupuolella valmistuva monitoimimurtaja tullaan työllistämään kesäkuukausina offshore-toiminnassa Pohjanmerellä, jolloin sen rahtitu-

lojen lasketaan korvaavan osan talvikausien Itämerellä tapahtuvan jäänmurtotoiminnan käyttökustannuksista.

Monitoimimurtajia käytetään talvikausien ulkopuolella myös muualla kuin Pohjanmerellä. Monitoimimurtajien kapasiteetin tehokkaan käytön ja väylämaksurasituksen keventämisen vuoksi tarkoituksena on, että yhtä monitoimimurtajaa käytetään kertaluontoisesti ensi talvikauden aikana muualla kuin Pohjanmerellä rahtaustehtäviin. Järjestely sisältää vastaavan korvaavan murtajan osoittamisen samaksi ajaksi Suomeen sekä sen kustannukset. Talvikauden tuloina arvioidaan kertyvän 3 364 000 euroa. Tarkoituksena on, että rahtauksesta saatavasta noin 1 682 000 euron nettohyödyistä käytetään 841 000 euroa mm. mataloituneiden väylien kunnostukseen sekä 841 000 euroa tu-

loutetaan valtion menojen katteeksi vähentämällä talousarvioesityksen nettomäärärahaa. Myös väylämaksulla katettavan toiminnan kustannukset alenevat.	2002 talousarvio	10 200 000
	2001 talousarvio	10 905 810
	2001 I lisätalousarvio	546 611
	2000 tilinpäätös	18 181 115

40. Ratahallintokeskus

78. *Eräät ratahankkeet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 30 300 000 euroa.

Ratahallintokeskus oikeutetaan solmimaan sopimukset Oulu—Iisalmi/Vartius rataosan sähköistyksestä enintään 70,6 milj. euron kokonaiskustannusten määrästä sekä Tikkurila—Kerava 4. raiteen rakentamisesta siten, että valtion rahoituksen osuus on enintään 40,4 milj. euroa. Ratahallintokeskus oikeutetaan solmimaan sopimuksia myös Kerava—Lahti -oikoradasta enintään 331 milj. euron kokonaiskustannusten määrästä.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen ja kolmannen kappaleen.

Vähennys määrärahasta on 3 700 000 euroa talousarvioesityksen 34 000 000 euroon nähden ja sopimusvaltuudesta 5 400 000 euroa talousarvioesityksen 336,4 milj. euroon nähden, mitkä aiheutuvat Kerava—Lahti -oikoradan hankkeeseen budjetoitujen maanhankintamäärärahojen siirrosta momentille 31.40.87. Sopimusvaltuuden vähennyksen loppuosa, maanhankinta- ja maa-alueiden lunastamiseen vuo-

sina 2005 ja 2006 tarvittava 1 700 000 euron määräraha, budjetoidaan myöhemminä vuosina momentille 31.40.87.

2002 talousarvio	30 300 000
2001 talousarvio	7 904 833
2000 tilinpäätös	33 637 585

87. *Rataverkon maa-alueiden hankinnat ja korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 877 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 3 700 000 euroa talousarvioesityksen 1 177 000 euroon nähden aiheutuu maanhankinta- ja maa-alueiden lunastamisesta johtuvien menojen siirrosta momentilta 31.40.78.

2002 talousarvio	4 877 000
2001 talousarvio	672 752
2001 I lisätalousarvio	891 396
2000 tilinpäätös	901 392

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Hallinto

22. Työvoima- ja elinkeinokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 68 555 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 22 000 euroa talousarvioesityksen 68 577 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että määrärahan mitoituksessa on otettu lisäyksenä

huomioon 196 000 euroa seitsemän henkilötyövuoden siirtona momentilta 31.24.21 aieman 218 000 euron ja kahdeksan henkilötyövuoden sijasta.

2002 talousarvio	68 555 000
2001 talousarvio	63 677 967
2001 I lisätalousarvio	2 852 635
2000 tilinpäätös	61 273 216

50. Kansainvälistymispolitiikka

40. Toimialakohtainen yritysten kansainvälistyminen (arviomääräraha)

Uusia avustuksia saa vuonna 2002 myöntää 16 988 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan neljännen kappaleen.

Myöntämisvaltuuden pieneneminen 504 000 euroa talousarvioesityksen 17 492 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että vuoden 2001 toisessa lisätalousarvioesityksessä on esitetty 3 milj. markan (504 564 euron) myöntämisvaltuuden käytön aientamista vuodesta 2002 vuoteen 2001.

Myöntämisvaltuuksien käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja seuraavasti (milj. euroa):

	2002	2003	2004	2005
Ennen vuotta 2002 tehdyt sitoumukset	10,7	5,8	3,0	1,5
Vuoden 2002 sitoumukset	6,8	4,9	3,4	1,9
Yhteensä	17,5	10,7	6,4	3,4

2002 talousarvio	17 500 000
2001 talousarvio	17 659 732
2000 tilinpäätös	20 127 427

Pääluokka 33 SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

17. Työttömyysturva

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesityksen täydentämisesitykseen liittyvän esityksen laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta siten, että peruspäivärahan täyttä määrää korotetaan 0,84 eurolla 1.3.2002 lukien.

50. *Valtionosuus työttömyyskassoille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 589 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys on 59 000 000 euroa talousarvioesityksen 530 000 000 euroon nähden. Lisäyksestä 41 800 000 euroa aiheutuu lähinnä työttömyysaste-ennusteen tarkistuksesta ja 17 200 000 euroa työttömyysturvan peruspäivärahan 0,84 euron tasokorotuksesta 1.3.2002 lukien.

2002 talousarvio	589 000 000
2001 talousarvio	495 313 443
2001 I lisätalousarvio	25 228 189
2000 tilinpäätös	542 957 200

51. *Työttömyysturvalain mukainen perusturva* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 66 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys on 26 000 000 euroa talousarvioesityksen 40 000 000 euroon nähden. Lisäyksestä 23 200 000 euroa aiheutuu työttömyysaste-en-

nusteen tarkistuksesta sekä työttömyyskassoihin kuulumattomilta henkilöiltä perittävän maksun alenemisesta johtuvasta kansaneläkelaitokselle tilitettävän tuoton pienenemisestä ja 2 800 000 euroa työttömyysturvan peruspäivärahan 0,84 euron tasokorotuksesta 1.3.2002 lukien.

2002 talousarvio	66 000 000
2001 talousarvio	27 582 820
2000 tilinpäätös	15 977 853

53. *Valtionosuus työttömän omaehtoisen koulutuksen toimeentuloturvasta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 200 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 200 000 euroa talousarvioesityksen 2 000 000 euroon nähden aiheutuu työttömyysturvan peruspäivärahan 0,84 euron tasokorotuksesta 1.3.2002 lukien.

2002 talousarvio	2 200 000
2001 talousarvio	4 204 698
2001 I lisätalousarvio	—
2000 tilinpäätös	8 409 396

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 695 500 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 25 000 000 euroa talousarvioesityksen 670 500 000 euroon nähden aiheutuu lääkemenoarvion lisäyksestä ja työnantajan va-

kuutusmaksutuottoarvion alentumisesta sekä palkkasumma-arvion muuttumisesta.

2002 talousarvio	695 500 000
2001 talousarvio	557 542 976
2001 I lisätalousarvio	3 531 946
2000 tilinpäätös	402 560 843

19. Eläkevakuutus

51. Valtion osuus maatalousyrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 399 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 3 000 000 euroa talousarvioesityksen 396 000 000 euroon nähden aiheutuu lähinnä indeksitarkistuksesta ja etuusmenoarvion tarkentumisesta.

2002 talousarvio	399 000 000
2001 talousarvio	382 795 721
2000 tilinpäätös	364 912 738

52. Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 56 000 000 euroon nähden aiheutuu va-

2002 talousarvio	55 000 000
2001 talousarvio	57 183 895
2000 tilinpäätös	48 740 861

60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 998 575 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 4 000 000 euroa talousarvioesityksen 994 575 000 euroon nähden aiheutuu lähinnä palkkasumma-arvion tarkistuksesta.

Talousarvioesityksen momentin selvitysosan seitsemännessä kappaleessa mainittu määrärahan lisäys 575 000 euroa muutetaan tarkentuneiden laskelmien johdosta 755 000 euroksi. Lisäys koskee keliakiaa sairastavalle henkilölle erikoisruokavaliosta aiheutuvien lisäkustannusten osittain korvaamista.

2002 talousarvio	998 575 000
2001 talousarvio	965 398 698
2000 tilinpäätös	943 153 933

21. Rintamaveteraaneläkkeet

52. Rintamasotilaseläkkeet ja asumistuki (arviomääräraha)	rintamalisän saajia arvioidaan olevan vuoden 2002 lopussa 126 000 aiemmin arvioidun 125 000 sijasta.	
Momentille myönnetään 118 000 000 euroa.		
<i>Selvitysosa</i> : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.	2002 talousarvio	118 000 000
Lisäys 2 000 000 euroa talousarvioesityksen 116 000 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että	2001 talousarvio	123 449 938
	2000 tilinpäätös	125 544 245

28. Muu toimeentuloturva

50. Sotilasavustus (arviomääräraha)	vustusta saavien kotitalouksien ennakoitua suuremmasta asumiskustannusten noususta.	
Momentille myönnetään 12 100 000 euroa.		
<i>Selvitysosa</i> : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.	2002 talousarvio	12 100 000
Lisäys 1 200 000 euroa talousarvioesityksen 10 900 000 euroon nähden aiheutuu sotilasa-	2001 talousarvio	9 923 088
	2000 tilinpäätös	10 007 182

53. Terveiden edistäminen ja terveysturvonta

23. Terveysturvonta (siirtomääräraha 2 v)	niistä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.	
Määrärahaa saa käyttää terveydensuojelulain (763/1994), elintarvikelain (361/1995), geenitekniikkalain (377/1995), kemikaalilain (744/1989) ja säteilylain (592/1991) edellyttämästä terveysturvonnasta, terveysturvontatutkimuksesta ja henkilöstön jatko- ja täydennyskoulutuksesta sekä ionisoimattoman säteilyn valvonnasta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös edellä mainittuihin tarkoituksiin myönnettävien harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös paikallisten ympäristöohjelmien valmisteluun. Määrärahaa saa käyttää enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen sekä	<i>Selvitysosa</i> : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.	
	Talousarvioesitykseen nähden ko. kappaleeseen on lisätty viimeinen virke, jonka mukaan momentilta voitaisiin palkata muun muassa geenitekniikan valvonnan hoitamiseksi enintään neljää henkilötyövuotta vastaava henkilöstömäärä ja maksaa niistä aiheutuvat muut menot.	
	2002 talousarvio	1 100 000
	2001 talousarvio	925 034
	2000 tilinpäätös	840 940

Pääluokka 34 TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Työhallinto

21. Työministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon EU:n osarahoitus Euroopan unionin pakolaisrahas-
ton hyväksymiin hankkeisiin ja muihin yksit-
täisiin projekteihin ja hankkeisiin. Määrärahaa
saa käyttää myös EU:n hyväksymien hankkei-
den rahoitukseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talous-
arvioesityksen momentin päätösosan toisen
kappaleen.

2002 talousarvio	21 651 000
2001 talousarvio	20 819 142
2001 I lisätalousarvio	396 419
2000 tilinpäätös	20 687 115

05. Euroopan rakennerahastojen ohjelmien toteutus

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus työministeriön osalta (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää neuvoston asetuksen (EY 1260/1999) artiklan 39 (varainhoitoa koskevat oikaisut) ja neuvoston asetuksen (ETY 2082/1993) artiklan 24 (tuen vähentäminen, pidättäminen ja peruuttaminen) mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa lisään talous-
arvioesityksen momentin päätösosan kolman-

neksi kappaleeksi. Nykyiset kolmas ja neljäs kappale siirtyvät neljänneksi ja viidenneksi kappaleeksi.

Talousarvioesitykseen nähden päätösosan täsmennys laajentaa momentin käyttötarkoitusta.

2002 talousarvio	74 680 000
2001 talousarvio	78 711 950
2001 I lisätalousarvio	13 370 940
2000 tilinpäätös	3 567 429

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesityksen täydentämisesitykseen liittyvän esityksen laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta siten, että peruspäivärahan täyttä määrää korotetaan 0,84 eurolla 1.3.2002 lukien.

Työvoimapolitiikan toimenpiteiden määrään ehdotetaan 3 000 henkilön lisäystä, joka aiheutuu työttömien määrän arvion kasvusta.

29. Ammatillisen työvoimakoulutuksen hankinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 134 641 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 12 870 000 euroa talousarvioesityksen 121 771 000 euroon nähden aiheutuu työvoimapolitiikan toimenpiteiden määrän lisäämisestä.

2002 talousarvio	134 641 000
2001 talousarvio	132 700 274
2001 I lisätalousarvio	2 438 725
2000 tilinpäätös	144 115 818

50. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 120 341 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys on 12 010 000 euroa talousarvioesityksen 108 331 000 euroon nähden. Lisäyksestä 2 248 000 euroa aiheutuu työttömyysturvan peruspäivärahan 0,84 euron tasokorotuksesta 1.3.2002 lukien ja 9 762 000 euroa työvoimapolitiikan toimenpiteiden määrän lisäämisestä.

2002 talousarvio	120 341 000
2001 talousarvio	94 168 420
2000 tilinpäätös	93 828 284

52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 025 346 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys on 77 300 000 euroa talousarvioesityksen 948 046 000 euroon nähden. Lisäyksestä 49 000 000 euroa aiheutuu työmarkkinatukea saavien arvioitua suuremmasta määrästä ja 28 300 000 euroa työttömyysturvan peruspäivärahan 0,84 euron tasokorotuksesta 1.3.2002 lukien.

2002 talousarvio	1 025 346 000
2001 talousarvio	947 570 778
2000 tilinpäätös	913 856 609

63. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 154 926 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 6 090 000 euroa talousarvioesityksen 148 836 000 euroon nähden aiheutuu työvoimapolitiikan toimenpiteiden määrän lisäämisestä.

2002 talousarvio	154 926 000
2001 talousarvio	142 118 798
2001 I lisätalousarvio	-4 406 524
2000 tilinpäätös	135 288 676

07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat

63. *Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto* (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määräämin perustein (512/1999) pakolaisten kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä ja sosiaali- ja terveydenhuollon antamisesta kunnille aiheutuvien kustannusten laskennallisiin korvauksiin sekä toimeentulotuen, tulkkipalvelujen ja erityiskustannusten korvaamiseen, paluumuutosta aiheutuviin menoihin sekä kunnille, kuntayhtymille ja yhteisöille niiden ylläpitämien turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskusten, ryhmä- ja perheryhmäkotien, tulkkikeskusten sekä muihin tarvittaviin menoihin. Lisäksi määrärahaa saa käyttää toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen ulkomaalaisille, jotka on otettu säilöön ulko-

maalaislain (378/1991) 47 §:n perusteella. Vuoden 2002 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden ko. kappaleessa oleva säädösviittaus (493/1999) on muutettu (512/1999):ksi sekä lisätty kappaleeseen toiseksi viimeiseksi virkkeeksi teksti: "Lisäksi määrärahaa saa käyttää toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen ulkomaalaisille, jotka on otettu säilöön ulkomaalaislain (378/1991) 47 §:n perusteella."

2002 talousarvio	42 753 000
2001 talousarvio	41 929 250
2001 I lisätalousarvio	12 984 108
2000 tilinpäätös	54 714 374

Pääluokka 35 YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnonsuojelu

22. *Luonnonsuojelualueiden hoito ja kunnossapito* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 15 285 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 67 000 euroa talousarvioesityksen 15 218 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 30.32.21 ja aiheutuu siitä, että luonnonsuojelualueiden hallinnan siirtoon liittyen on Metsäntutkimuslaitoksesta siirrettävien voimavarojen lopulliseksi määräksi tarkentunut 521 107 euroa aiemman 454 107 euron sijasta.

2002 talousarvio	15 285 000
2001 talousarvio	13 678 724
2001 I lisätalousarvio	290 629
2000 tilinpäätös	12 626 709

63. *Eräät luonnonsuojeluun liittyvät korvaukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 15 405 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 3 800 000 euroa talousarvioesityksen 11 605 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 35.20.87 ja aiheutuu siitä, että määrärahasiirrolla saatetaan momentin määräraha vastaamaan paremmin vuoden 2002 tarkentuneita arvioita.

2002 talousarvio	15 405 000
2001 talousarvio	11 604 967
2000 tilinpäätös	11 604 967

87. *Luonnonsuojelualueiden hankkiminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 355 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 3 800 000 euroa talousarvioesityksen 17 155 000 euroon nähden on siirtoa momentille 35.20.63 ja aiheutuu siitä, että määrärahasiirrolla saatetaan momentin määräraha vastaamaan paremmin vuoden 2002 tarkentuneita arvioita.

Valtuuksista arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja seuraavasti (milj. euroa):

	2003	2004	2005	2006	2007-
Vuoden 2002 valtuuksista	5,0	5,0	2,5	2,5	0,8
Aikaisempien vuosien valtuuksista	3,5	2,4	1,7	1,7	-
Yhteensä	8,5	7,4	4,2	4,2	0,8

2002 talousarvio	13 355 000
2001 talousarvio	17 155 168
2000 tilinpäätös	12 445 907

30. Asumisen edistäminen*60. Siirto valtion asuntorahastoon**Avustukset*

Vuonna 2002 saadaan valtionavustuslain (688/2001) nojalla valtion asuntorahaston varoista myöntää määräaikaista hankekohtaisia avustuksia valtion, pääkaupunkiseudun ja sen kehyskuntien yhteistoiminta-asiakirjan allekirjoittaneille kunnille uusien asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentamiseen yhteensä enintään 2 000 000 euroa siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Lisäksi saadaan tehdä ehdollisia ennakkopäätöksiä vuosina 2003—2005 mainittuun tarkoitukseen myönnettävistä avustuksista. Ehdollisten

ennakkopäätösten mukaan myönnettävien avustusten määrä saa yhteensä olla enintään 12 000 000 euroa. Järjestelmä on tarkoitettu olemaan voimassa vuodet 2002—2005.

Selvitysosa: Päätösosan *Avustukset* -kohdan kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan *Avustukset* -kohdan kolmanneksi kappaleeksi.

2002 talousarvio	—
2001 talousarvio	—
2001 I lisätalousarvio	—
2000 tilinpäätös	—

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot*62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus ympäristöministeriön osalta (arvio määräraha)*

Vuonna 2002 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 8 668 000 eurolla. Mikäli vuoden 2001 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2002.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Myöntämisvaltuuden muutos talousarvioesityksen 8 660 000 eurosta 8 668 000 euroon nähden aiheutuu tavoiteohjelmien ja yhteisöaloitteiden hallinnonaloittaisten myöntämisvaltuusjakojen täsmentymisestä.

2002 talousarvio	6 900 000
2001 talousarvio	4 843 812
2000 tilinpäätös	748 639

Pääluokka 36 VALTIONVELAN KOROT

01. Euromääräisen velan korko

<p>90. <i>Euromääräisen velan korko</i> (arviomääräraha)</p> <p>Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 159 000 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.</p> <p>Lisäys 24 000 000 euroa talousarvioesityksen 3 135 000 000 euroon nähden aiheutuu lä-</p>	<p>hinnä vuoden 2001 nettokuoletusten supistumisesta, mikä edellyttää vastaavaa bruttolainanoton lisäystä.</p>									
	<table> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">3 159 000 000</td> </tr> <tr> <td>2001 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">3 415 896 786</td> </tr> <tr> <td>2001 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">58 865 774</td> </tr> <tr> <td>2000 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">3 888 504 581</td> </tr> </table>	2002 talousarvio	3 159 000 000	2001 talousarvio	3 415 896 786	2001 I lisätalousarvio	58 865 774	2000 tilinpäätös	3 888 504 581	
2002 talousarvio	3 159 000 000									
2001 talousarvio	3 415 896 786									
2001 I lisätalousarvio	58 865 774									
2000 tilinpäätös	3 888 504 581									

Pääluokka 37 VALTIONVELAN VÄHENTÄMINEN

01. Valtionvelan nettokuoletukset ja velanhallinta

94. Nettokuoletukset ja velanhallinta (arvio-
määräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa
482 000 000 euroa.

Käyttösuunnitelma: e

Nimellisarvoiset nettokuoletukset (netto)	277 000 000
Pääomatappiot (netto)	178 000 000
Emissiotappiot (netto)	27 000 000
Yhteensä	482 000 000

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talous-
arvioesityksen momentin päätösosan ensim-
mäisen kappaleen ja käyttösuunnitelman.

Määrärahan vähennys 196 000 000 euroa ta-
lousarvioesityksen 678 000 000 euroon näh-
den aiheutuu tässä täydentävässä esityksessä
ehdotetuista tulojen ja menojen muutoksista.

2002 talousarvio	482 000 000
2001 talousarvio	2 452 684 532
2001 I lisätalousarvio	1 408 582 294
2001 II lisätalousarvio	-536 014 922
2000 tilinpäätös	5 518 927 575